

לאורחי ישראל היתה השבוע סיבה טובה להתגאות בהיותם ישראלים. מכל המדינות בעולם בחרה ממשלת נגריה דווקא בישראל כדי לגנותה על שסייעה בשעתה, באמצעים שונים, לחבל הפורש — ביאפרה.

לרוע המזל הוענקה לישראל על ידי לאגוס תעודת כבוד שהיא לא היתה ראויה לה כלל.

גדול עתוני נגריה, הדיילי טיימס, הא' שים את ישראל בכך שעזרה בגלוי לביאפרה, דרש ממשלת לאגוס לבחון מחדש את יחסיה עם ישראל. "מיליוני בני נגריה ידעו כל הזמן", כתב העתון, "על הפנים השונות והתפקיד הכפול ששיחקה מדינת ישראל מאז התחלתו של המשבר ה' נגרי'".

ממשלת ישראל לא עשתה אמנם כל צעד מעשי שיבהיר לאנושות כי ישראל מתיצבת לצידה של אומה הנלחמת על חייה. אולם בדיוקו יכלו אורחי ישראל להתנחם על התדמית שיצרו הניגרים לראייתם את ישראל ולומר: "הלחאי והיתה זו אמת".

## כאן לא

## סעודיה!

באותו שבוע בו הנחית בית'המשפט העליון מהלומה מוחצת על ראשי הכפיה הדתית בישראל בפרשת הרבסדר בני שלט (ראה עמוד 24), כשהשופטים מגי' סים את מיטב כשרון ההתפלמסות שלהם כדי לצאת מהסבך הרעיוני אליו הוטל, באותו שבוע עצמו לא היססו שופטי בית'המשפט העליון מלנקוט בלשון חריפה ב' יותר, חסרת-תקדים, בפרשת כפיה דתית נוספת.

היה זה כאשר הגיש הצעיר האמריקאי לורנס גולדברג צו על תנאי נגד שר' הפנים, על שאינו מתיר את שהיתו ב' ישראל לסיום לימודיו באוניברסיטה ה' עברית בירושלים — משום שהוא בן לאם נוצרית.

שלא כמקרהו של בני שלט, לא בחרו הפעם השופטים בביטויים פרלמנטריים. תגובותיהם היו ביטוי להרגשת חוגים רח' בים בעם, הוועמים על שדווקא בימים אלה מציגים אכירי הכפיה הדתית את ישראל כמדינה גוענית, בעוד הם זועקים כאותו קוואק הניגול על סכנת הפילוג ה' מאיימת על העם.

"כמו בסוריה". "ברוסיה הצאריס' טית נהגו כך, וכיום בסוריה", אמר השופט העליון זוסמן בשעת הדיון בבקשה, כש' הוא מכון את דבריו אל שר'הפנים. "העותר לא בא הנה כדי למצוא-חן בעיני המנהל. הוא בא כדי ללמוד באוניברסי' טה. מנהגו של עולם הוא להתיחס באדי' בות ובסובלנות כלפי תושבים זרים. כאן לא סעודיה!"

החרה אחריו השופט העליון צבי ברנ' זון בועם: "לוא היה שר'הפנים נוכרי כאן ודאי היה מסכים לנהוג באדיבות מינימאלית כלפי זרים. זה דבר כל כך פשוט ואנושי. למה בכלל מתחכמים על זה? ... כולי רועד לשמוע גזשה כזה יחס כזה לבן-אדם. מגרשים אותו מן המדינה לאחר מיספר שנות לימוד. אני מתבייש בגישה הזו. זו סתם נוקשות!"

לא מדינת כפיה דתית. לורנס גולדברג, הסטודנט בן 25, הוא בן לאב יהודי ואם נוצרית. שמו היהודי המובהק לא עור לו למרות שטען כי הוא גא במוצאו היהודי וכי נחשב תמיד על ידי סביבתו בארצות-הברית ליהודי, ולמרות שביקש רק רשיון ישיבה בישראל ולא אזרחות — לא שינעו ניומקים אלה את נציגי הכפיה הדתית שהשתלטו על משרד' ה'הנים.

החלטת בית'המשפט העליון, שהתיר ל' גולדברג לשהות בישראל עד לסיום לימו' דיו, העמידה את ממשלת ישראל בפעם נוספת במקומה — כממשלה של מדינת חוק ולא מדינת כפיה דתית.

יחד עם צה"ל, סיפקו השבוע השופטים העליונים של ישראל לעם את הסיבות ה' יחידות להתגאות במוסדותיו הממלכתיים.

לא היה בהצטרפה זו שום חידוש, לגבי מדיניותה של ארצות-הברית עד כה. שכן לכל אורך המשאומתן בין ושינגטון ו' מוסקבה, ובין ארבע המעצמות, חזרו ה' אמריקאים והדגישו באוזני עמיתיהם, כי כל כוונתם היא למצוא נוסחה מוסכמת עליהם ועל הרוסים, ואת הנוסחה הזאת יעבירו לשגריר גוגאר יארינג — כדי שהוא ישכנע את ישראל והערבים לדון בה ישי' רות, ולחתום על הסכם שיהפוך את ה' נוסחה הזאת לחוזה מחייב.

את הקווים הכלליים להסדר קבעו ה' אמריקאים — כפי שעשה עתה ניקסון — על-פי החלטת מועצת הבטחון.

★ ★ ★

## ומה עם הרוסים?

מדוע צה"ל בכל זאת ירושלים? הסיבה הראשונה היתה: נימת ה' פייסנות המופגנת של האיגרת, שנחתה אף הבטחה לסיוע צבאי. סיבה שניה: היה בדברי ניקסון רמז ברור לערבים, כי אין ושינגטון מתכוונת לזוז מעמדתה היסודית, וכי דחיית ההצעות שפורטו על-ידי רוג'רס לא תדחוף את ממשלת ניקסון לחפש נוס' חה פייסנית יותר כלפי הערבים.

אחרי שבמשך חודשים הפגינה ושינגטון קו החלטת — כמעט נוקשה — כלפי ישי' ראל, החליטה עתה להפגין אותה החלטות כלפי הערבים. זאת, ארבעה ימים בלבד אח' רי שכוח משורייני של צה"ל שהה כמעט יממה שלמה בשטח ירדן, מדרום ליס' המלה. שטח, שעד לפני זמן קצר נחשב מחוץ לתחום, ותחת חסות אמריקאית.

האם קדמה הידברות אמריקאית-רוסית לניסוח האיגרת — או שדווקא העידו דברי ניקסון על הקשחה ביחסי שתי המעצמות לגבי המרחב? ואיך לפרש את חוסר' התגובה של מוסקבה על כיבוש האי שדואן במשך 36 שעות בידי צה"ל? ומה לכל ה' מאורעות האלה ולניחושים על הכוונה ל' הפיל את עברד'אנצ'ר?

שאלות אלה החזיקו, ללא ספק, את ה' מפתח להתפתחויות של השבועות ה' אחרונים.

★ ★ ★

## הצעה עטופה בנשק

מה יקרה אם יודעו מחר הערבים שהם מקבלים את הצעות ארצות' הברית? האם פירוש איגרתו של ניקסון, כי ישראל תוכל אז להכתוב את תנאיה שלה לשלום?

האופטימיות המופרזת שהופצה על-ידי ירושלים השבוע יכלה אמנם ליצור רושם כזה. אולם רושם זה עלול להתגלות כ' טועה ומטעה.

שכן, במיקרה שתיווצר מציאות ה'

# מה, בעצם, אמר

# הנשיא ניקסון?

מאפשרת פתרון, יסתבר כי העקרונות ה' כלליים שנקבעו השבוע על-ידי הנשיא ניקסון — כאשר באים לתרגם אותם לשפת ההסדרים המוגדרים, יהיו דומים בדיוק ל' הצעות שהועלו על-ידי שר'החוץ רוג'רס לפני פחות מחודשיים, ושעוררו אז את כעסה של גולדה מאיר.

בקיפאון, בו נתון המרחב, ובהעדר נכו' נות ישראלית לגשת לשיחות ישירות עם הפלסטינים, זהו הפתרון המעשי היחיד ה' מסתמן.

הסביר אחד הפרשנים המפוכחים ביותר של משרד'החוץ, שביקש להעלים את שמן' ההבל הגדול הוא, שניכסון עטף את ה' תוכנית שלו בהבטחה שאנחנו נקבל את הדרוש לנו. ואילו רוג'רס נתן להבין, שי' כל עוד לא נקבל את התוכנית האמריקאית אין לנו מה לחפש נשק או תמיכה כלכלית בחשינגטון. בשביל מדינה שחיה מהיום למחר, ושבמצבה לא החליטה איוה מין שלום היא רוצה — זה הרבה!"

יתעורר הצורך. כלומר: הדאגה באה על סיפוקה.

★ ★ ★

## הא שדום כפוי

א כי מעבר להבטחת הנשק, כללה איגרתו של ניקסון גם הצהרות-כוונות בעלת משמעות מדינית. היא נגעה, בראש ובראשונה, להסדר שממשלת ושינגטון ר' צה להשיג במרחב. עיקרי ההצהרה:

- שלום באיזור יכול להיות מושחת רק על הסכם בין הצדדים, ורק באמצעות משאומתן ביניהם;
- ארצות-הברית אינה מתכוונת לנהל משאומתן על תנאי השלום;
- ארה"ב לא תכופ את תנאי השלום;
- השלום שאליו חותרת ארצות-הברית הוא זה המתואר בהחלטת מועצת הבטחון מנובמבר 1967.

אנשי משרד'החוץ בירושלים ידעו, כי

ירושלים, היו המנוחים של משרד' החוץ עסוקים בתחילת השבוע ב' מלאכה משמחת: הם הוינו את הפרשנים המדיניים בתגובות ורודות. גם ראש' הממשלה היתה שותפה להתרוממות ה' אינטימית.

גם לכך מכתב ששלח הנשיא ניקסון אל ועידת-החירום של האירגונים היהודיים בארצות-הברית. את האיגרת קרא באוזני הוועידה ירדו הציוני של ניקסון, מקס פישר: ארצות-הברית עומדת לימן ידידיה; ישראל היא אחת מידידה."

העסקנים היהודיים, שהתכנסו כדי ל' מחות נגד הכרזותיו האחרונות של שר' החוץ האמריקאי ויליאם רוג'רס, ולהביע חרדה לגורלה של ישראל, הופתעו בצורה נעימה למשמע הבטחה מפורשת של ניקסון: "ארצות-הברית מוכנה לספק ציוד צבאי, הנחוץ כדי לתמוך באמצעים של ממשלות ידידותיות — כגון אמצעים של ישראל — להגן על בטחון תושביהן... לא נהסס ל' ספק נשק למדינות ידידותיות, כפי שי'